

SPRAWOZDANIE

z realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Mieszkańców Gminy Tuchola na lata 2022-2026”
za 2023 rok

W dniu 26 listopada 2021 roku Rada Miejska w Tucholi Uchwałą Nr XXXIX/281/21 przyjęła do realizacji "Program Ochrony Zdrowia Mieszkańców Gminy Tuchola na lata 2022-2026."

Celem strategicznym ww. programu jest "Zwiększenie liczby przeżytych w zdrowiu lat oraz zminimalizowanie społecznych nierówności w zdrowiu". Ma on zostać osiągnięty poprzez realizację niżej wymienionych celów operacyjnych:

- A. Profilaktyka nadwagi i otyłości, poprawa sposobu odżywiania oraz aktywność fizyczna mieszkańców gminy Tuchola.
- B. Profilaktyka uzależnień.
- C. Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa. Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się.
- D. Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.

Każdy z powyższych celów operacyjnych realizowany był poprzez cele szczegółowe. Poniżej przedstawiam działania zrealizowane w ramach poszczególnych celów szczegółowych.

CEL OPERACYJNY A.

PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI, POPRAWA SPOSOBU ODŻYWIANIA ORAZ AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA MIESZKAŃCÓW GMINY TUCHOLA

Realizatorami powyższego celu w 2023 roku była gmina Tuchola oraz jednostki organizacyjne gminy.

Zrealizowane działania w szkołach:

1) Szkoła Podstawowa nr 1:

- a. Zajęcia edukacyjne „Piramida zdrowia” – podkreślenie jak ważna jest zbilansowana dieta, uświadomienie szkodliwości cukru;
- b. Zajęcia edukacyjne nt. niezdrowego odżywiania i dbania o zęby;
- c. Warsztaty „Owoce mogą być dobre”;
- d. Zajęcia edukacyjne „Jemy zdrowo i kolorowo”;
- e. Podczas godzin wychowawczych poruszano następujące tematy:
 - Układamy zdrowy jadłospis na cały dzień;
 - Spotkanie z dietetykiem „Dobre nawyki żywieniowe”;
 - Energetyki pod lupą;
 - Jak żyć świadomie i zdrowo;
 - Higiena, profilaktyka i choroby układu pokarmowego, piramida zdrowego żywienia, BMI;
 - Zdrowy styl życia, przyjemność czy konieczność.

2) Szkoła Podstawowa nr 2:

- a. Akcja profilaktyczna „Trzymaj formę” – zasady zdrowego odżywiania i zbilansowanej diety, znaczenie ruchu i aktywności fizycznej dla zdrowego życia.
- b. Lekcje wychowawcze wg scenariusza: „Zasady zdrowego odżywiania się” w klasach IV-VIII.

- 3) Szkoła Podstawowa nr 3:
 - a. Udział w programie dla szkół dotyczącym dostępności owoców, warzyw, mleka i przetworów mlecznych;
- 4) Szkoła Podstawowa nr 5:
 - a. udział w programie „Trzymaj formę” – celem programu było kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety;
 - b. „Owoce w szkole” dla uczniów klas I-V – trwała zmiana nawyków żywieniowych;
 - c. „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” – zwiększenie świadomości na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat;
 - d. Zajęcia podczas kółka kulinarnego;
 - e. Realizacja tematyki prozdrowotnej na zajęciach lekcyjnych wynikającej ze szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.
- 5) Szkoła Podstawowa w Legbądzie:
 - a. udział w programie „Szklanka mleka” – klasy I-V, uczniowie otrzymali przetwory mleczne;
 - b. udział w programie „Owoce w szkole” – klasy I-V, uczniowie otrzymali owoce;
 - c. realizacja programu „Trzymaj formę” – edukacja uczniów w zakresie nawyków prozdrowotnych, zdrowego stylu życia, zbilansowanej diety;
 - d. udział w akcji „Śniadanie daje moc” – przygotowanie zdrowego śniadania połączone z akcją informacyjną dotyczącą zdrowego odżywiania;
 - e. Projekt „Aktywne wtorki dla mieszkańców sołectwa Legbąd” – kształtowanie nawyków dobrego i aktywnego spędzania czasu wolnego (cykliczne biegi rodzinne i nordic walking); gmina Tuchola zakupiła produkty spożywcze na kwotę 1 150,30 zł;
 - f. Warsztaty „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.
- 6) Szkoła Podstawowa w Stobnie:
 - a. Dzień owoców i warzyw (klasy I-III, oddział przedszkolny) – tworzenie zdrowej przekąski m.in. soki owocowo-warzywne, surówki, szaszłyki;
 - b. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”;
 - c. Projekt „Akademia Pszczoły Bohatera” – korzyści płynące ze zdrowego odżywiania się; dzieci otrzymały jabłkowe chipsy i soki z jabłek – wszyscy uczniowie;
 - d. „Rola składników odżywczych oraz zasady zdrowego odżywiania się i dbania o swoje zdrowie”.
- 7) Szkoła Podstawowa w Raciążu:
 - a. „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” – dzieci w wieku przedszkolnym, celem programu było zwiększenie świadomości nt. rolnictwa ekologicznego oraz budowania właściwych nawyków żywieniowych;
 - b. „Trzymaj formę” – program adresowany do uczniów klas V-VIII, mający na celu zwiększenie świadomości na temat wpływu żywności i aktywności fizycznej na zdrowie;
 - c. „Rodzinny rajd rowerowy” – zachęcenie całych rodzin do aktywności fizycznej.
- 8) Szkoła Podstawowa w Kiełpinie:
 - a. „Zdrowe odżywianie”, „Warzywa i owoce mają czarodziejskie moce” – edukacja zdrowego odżywiania (warsztaty, międzyklasowe konkurencje – krzyżówka, plakat, quiz wiedzy). Gmina Tuchola sfinansowała koszt warsztatów oraz zakup materiałów na kwotę 1 550,00 zł.
 - b. Teatr Edukacji i Profilaktyki Maska - „Zdrowie odżywianie”.

Gmina Tuchola wspiera również wiele inicjatyw organizowanych przez różne podmioty, w tym organizacje pozarządowe, m. in. imprezy rekreacyjno-sportowe i prozdrowotne. Środki przekazywane są w ramach otwartych konkursów ofert. W 2023 roku wsparto w ten sposób 3 organizacje/inne podmioty (Parafialny Klub Sportowy „Unitas”, Miejski Ludowy Klub Sportowy „Tucholanka” i Fundację „Zagrajmy razem”) na łączną kwotę **19 000,00 zł**.

Wsparcie otrzymują również organizacje pozarządowe działające w obszarze kultury fizycznej, prowadzące całoroczne szkolenie. Środki przekazano w ramach otwartych konkursów ofert następującym organizacjom: Tucholski Klub Piłkarski, Ludowy Klub Sportowy „Rawys” i Miejski Ludowy Klub Sportowy „Tucholanka”. W 2022 roku w/w kluby sportowe wydatkowały kwotę **317 900,00 zł**.

CEL OPERACYJNY B. **PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ**

Realizatorami zadań w ramach w/w celu były: Gmina Tuchola, gminne placówki oświatowe, organizacje pozarządowe oraz inne uprawnione podmioty, Szpital Tucholski Sp. z o.o., Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach w/w celu gmina Tuchola prowadzi następujące działania długookresowe:

1. W gminie Tuchola funkcjonuje Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Narkotyków, Alkoholu i Ich Rodzin, do którego zgłaszają się osoby niepełnoletnie i dorosłe mające za sobą pierwsze kontakty z narkotykami, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, członkowie ich rodzin oraz pedagodzy szkolni i kuratorzy. W 2023 roku w punkcie udzielono 170 porad dla 127 osób, z czego udział w konsultacjach wzięło 12 osób niepełnoletnich, 51 osób dorosłych i 64 osoby zgłaszające czyli rodzice, pedagodzy oraz kuratorzy.
2. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży - organizatorami ww. zajęć w gminie Tuchola były organizacje pozarządowe/inne uprawnione podmioty (PKS „Unitas”, UKS „Borowi”, Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Raciąż, Stowarzyszenie „Tucholski Pegaz”, LKS „Rawys”, MLKS „Tucholanka”, UKS „Dąb”, CrossAkademia.org, Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP) oraz szkoły (SP Raciąż, SP Legbąd, SP Stobno), dzięki czemu z tej formy oddziaływania skorzystało 620 dzieci. Gmina Tuchola wydatkowała na w/w zadania kwotę **124 552,09 zł** (w tym szkoły: 15 552,09 zł).
3. Gmina Tuchola dofinansowała Poradnię Leczenia Uzależnień działającą przy Szpitalu Tucholskim Sp. z o.o., która zapewniła dostęp do efektywnej terapii osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin. Na realizację ponadpodstawowych usług zdrowotnych wydatkowano kwotę **92 340,00 zł**, dzięki czemu z tej formy pomocy skorzystały 144 osoby uzależnione od alkoholu, 29 osób uzależnionych od narkotyków oraz 27 współuzależnionych. Z indywidualnych konsultacji psychoterapeutycznych skorzystało 61 osób. W poradni prowadzona jest również psychoterapia wspierająca dla osób po odbytych leczeniu odwykowym, które chcą nadal korzystać z pomocy terapeutycznej. W 2023 roku z takiej pomocy skorzystało 28 osób.
4. W gminie Tuchola funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która inicjuje politykę samorządu wobec alkoholu.

Gmina Tuchola w 2023 roku realizowała również działania doraźne, jak:

1. „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Tuchola na lata 2022-2025”.
2. zapewnienie dostępu do fachowej literatury poprzez prenumeratę miesięcznika „Świat Problemów” i „Remedium”.

3. osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby współuzależnione (członkowie rodzin) mogły korzystać również z pomocy psychologicznej i prawnej oferowanej przez Gminny Ośrodek Wsparcia dla Rodzin w Tucholi.
4. profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna – na terenie szkół gminnych przeprowadzono zajęcia w ramach programów profilaktycznych „Spójrz Inaczej”, „Spójrz Inaczej na Agresję” oraz „Przyjaciele Zippiego”. Wydatkowane na ten cel środki pozwoliły na przeprowadzenie zajęć, w których wzięło udział 133 uczniów; działania polegające na edukacji społecznej w zakresie problematyki uzależnień. W ramach tego zadania zakupione zostały prenumeraty czasopism „Remedium” i „Świat Problemów” oraz sfinansowane zostały szkolenia dla grup zawodowych pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, w których wzięło udział 177 osób.

Zadania zrealizowane w szkołach:

1) Szkoła Podstawowa nr 1:

a. Podczas godzin wychowawczych poruszano następujące tematy:

- „Palenie papierosów – poznaj fakty”;
- „Sąd nad papierosem” – prezentacje uczniów – prezentacja ucznia;
- Unplugged – zajęcia warsztatowe dotyczące szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów;
- Negatywne skutki dymu papierosowego;
- Dlaczego młodzież sięga po używki;
- Czym jest uzależnienie;
- Dopalacze – mówię NIE!”;
- Bezpieczeństwo w Internecie;
- Warsztaty z psychoterapeutą;
- Spotkanie z oficerem policji;
- „Skąd moc cyberprzemocy”;
- Przemoc rówieśnicza;
- Dokuczanie to też agresja.

2) Szkoła Podstawowa nr 2:

- a. Powiatowy Konkurs Profilaktyczny „Sąd nad papierosem” – inscenizacja teatralna o szkodliwości palenia papierosów (zespoły liczące po 10 osób); na realizację zadania Gmina Tuchola zakupiła nagrody za kwotę 500,00 zł, artykuły spożywcze w wysokości 230,31 zł oraz zakup materiałów – 269,50 zł.
- b. Powiatowa Olimpiada Wiedzy o Wirusach Sars CoV-2 i HIV (15 uczniów wzięło udział w finale konkursu). Na realizację zadania Gmina Tuchola zakupiła nagrody za kwotę 599,99 zł,
- c. Pogadanki podczas lekcji wychowawczych dotyczące szkodliwości różnego rodzaju używek.

3) Szkoła Podstawowa nr 3:

- a. Pogadanki profilaktyczne na lekcjach wychowawczych na temat asertywności w relacjach interpersonalnych – stawianie granic;
- b. Diagnozowanie zagrożeń związanych z uzależnieniem od papierosów;
- c. Lekcje wychowawcze dotyczące zagrożeń zdrowotnych;
- d. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas III i IV „Agresja i przemoc rówieśnicza – panuję nad emocjami”;
- e. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- f. Udział uczniów w warsztatach profilaktycznych:
 - Klasy III i VI „Agresja i przemoc rówieśnicza – panuję nad emocjami”;
 - Klasy VI „Przemoc werbalna – czyli o krzywdzącej sile słów”;

- Klasy III „Cyberprzemoc – bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci”;
 - Klasy IV i V „Profilaktyka uzależnień od telefonów komórkowych i Internetu”.
- 4) Szkoła Podstawowa nr 5:
- a. Cykl zajęć „Program ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu w Polsce”, zajęcia realizowane zgodnie ze scenariuszem zajęć opracowanym przez organizatora;
 - b. „Dopalacze – trzecia strona zjawiska”;
 - c. Warsztaty „Przemoc werbalna – czyli o krzywdzącej sile słów”;
 - d. Udział nauczycieli w warsztatach „Profilaktyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży” – 22 nauczycieli;
 - e. Prelekcje psychologa szkolnego;
 - f. Realizacja następujących zagadnień tematycznych na lekcjach wychowawczych: szkodliwość spożywania alkoholu i napojów energetycznych, unikanie gier komputerowych z przemocą w tle, uświadomienie zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu.
- 5) Szkoła Podstawowa w Legbądzie:
- a. Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas” – zwiększenie poziomu wiedzy o szkodliwości palenia tytoniu i wyrobów tytoniopochodnych poprzez zajęcia profilaktyczne, grupowe, wykonanie prac plastycznych o tematyce związanej z zadaniem;
 - b. Realizacja programu „Bieg po zdrowie” – zwiększenie poziomu wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu, pogadanki, zajęcia warsztatowe, wykonanie plakatów (klasy IV-VIII);
 - c. Pogadanki podczas godzin wychowawczych nt. skutków palenia tytoniu, picia alkoholu i zażywania narkotyków;
 - d. „Spójrz inaczej” – pogłębienie wiedzy nt. kształtowania pozytywnego obrazu samego siebie, kolegów i rodziny;
 - e. Pogadanki z uczniami klas IV-VIII na temat skutków picia alkoholu i zażywania narkotyków;
 - f. Warsztaty „Zdrowie psychiczne. Jak radzić sobie ze stresem”;
 - g. Warsztaty w ramach Dnia Walki z Depresją: pogadanki o empatii i uczuciach, zajęcia na temat emocji, sposoby rozwiązywania konfliktów i porozumienie bez przemocy;
 - h. Szkolenie dla rodziców „Rodzic wobec problemów nastoletnich dzieci” – 20 uczestników;
 - i. Warsztaty „Dzieci wobec współczesnych zagrożeń”.
- 6) Szkoła Podstawowa w Stobnie:
- a. Tematy poruszane na lekcjach wychowawczych:
 - Zagrożenie dla zdrowia wynikające z palenia papierosów;
 - „Jak pomagać innym”;
 - Wpływ alkoholu na organizm;
 - „Nie biorę! Nie używam!”;
 - Kampania przeciwdziałania przemocy „Biała Wstążka”.
- 7) Szkoła Podstawowa w Raciążu:
- a. „Czyste powietrze wokół nas” – program adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym mający na celu zwiększenie wiedzy nt. szkodliwości palenia papierosów;
 - b. „Bieg po zdrowie” – program adresowany do uczniów klasy IV, którego celem jest zapobieganie inicjacji tytoniowej;

- c. „Dopalacze – trzecia strona zjawiska” – program adresowany do uczniów klas VII i VIII, którego celem jest poszerzenie wiedzy nt. negatywnego wpływu dopalaczy na zdrowie i życie człowieka;
 - d. „Zdrowie psychiczne – radzenie sobie ze stresem”.
- 8) Szkoła Podstawowa w Kiełpinie:
- a. Pogadanki edukacyjne na lekcjach wychowawczych: dotyczące szkodliwości spożywania alkoholu, zażywania narkotyków i palenia papierosów;
 - b. Realizacja programu profilaktycznego „Spójrz inaczej”;
 - c. „Dopalacze” – trzecia strona zjawiska (program realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Tucholi dla klas VII i VIII);
 - d. Szkolne Dnia Profilaktyki – „Przez złych nawyków żądze tracisz zdrowie i pieniądze!”: warsztaty dla uczniów klas IV-VIII z psychologiem nt. uzależnień, konkurs na najciekawsze hasło o tematyce profilaktycznej (starsze klasy) oraz „Jak zdrowo spędzać wolny czas – bez komputera, alkoholu, narkotyków (klasy młodsze), krzyżówki, quizy, przygotowanie piosenki profilaktycznej;
 - e. Cyberprzemoc – rzeczywiste zagrożenie wirtualnego świata – wywiadówka dla rodziców – 100 osób;
 - f. Teatr Edukacji i Profilaktyki „Dopalacze i inne środki psychoaktywne, w tym Energy drinki”.

Ważnym elementem wsparcia jest dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży. W 2023 roku na zadanie wydatkowano **114 032,50 zł**. Środki przekazano organizacjom pozarządowym oraz innym uprawnionym podmiotom w ramach otwartego konkursu ofert. Z oferty wypoczynku skorzystało w 2023 roku 526 dzieci.

W 2023 roku gmina Tuchola dofinansowała również w ramach otwartych konkursów ofert następujące zadania:

- Terapia rodzinna: wydatkowano **18 000,00 zł**; realizator – Spółdzielnia Socjalna „Progres”; przeprowadzono 130 godzin zajęć, w których uczestniczyło 25 rodzin.
- Dofinansowanie wyjazdów na rekolekcje, warsztaty, spotkania osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i ich rodzin; wydatkowana kwota **16 500,00 zł**; realizator: Stowarzyszenie Pomocowo – Rozwojowe „Bory Tucholskie”; osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione wzięły udział w wykładach, rekolekcjach i spotkaniach wspólnoty AA i AL-ANON w Zakroczymiu, Suchej k. Tucholi oraz na oddziale XVI leczenia uzależnień w Szpitalu dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Świeciu. Z ww. formy pomocy skorzystało 36 osób.

CEL OPERACYJNY C.

PROFILAKTYKA PROBLEMÓW ZDROWIA PSYCHICZNEGO I POPRAWA DOBROSTANU PSYCHICZNEGO.

PROMOCJA ZDROWEGO I AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ.

Gmina Tuchola podjęła szereg działań zmierzających do stworzenia warunków do spędzania czasu wolnego w sposób korzystny dla rozwoju i zdrowia dzieci i młodzieży, m. in.:

- W ramach otwartego konkursu ofert dofinansowano 1 projekty realizowany przez Polski Związek Wędkarski na zajęcia dla dzieci na kwotę **3 100,00 zł**;
- Dofinansowano działalność klubów sportowych (**317 900,00 zł**) oraz zajęć pozalekcyjnych (**109 000,00 zł**);
- W ramach otwartych konkursów ofert dofinansowano imprezy sportowe na łączną kwotę **19 000,00 zł**.

Aktywizacja osób starszych:

Gmina Tuchola prowadzi szereg działań zmierzających do aktywizacji osób starszych. W 2023 roku ogłoszone zostały 2 konkursy ofert skierowane wyłącznie do osób w wieku emerytalnym. Złożonych zostało 17 ofert. Łączna kwota przyznanych dotacji wyniosła **47 000,00 zł**. Udało się zrealizować wszystkie projekty. W ramach konkursów zorganizowano 7 imprez integracyjnych dla 556 osób oraz 10 wyjazdów/wycieczek dla seniorów, w których wzięło udział 281 osób.

Gmina Tucholi zakupiła bilety do Kinoteatru Adrai w Bydgoszczy dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku przy Wyższej Szkole Zarządzania Środowiskiem w Tucholi. 56 uczestników sztukę teatralną pt. „Telewizja Kłamię” (koszt: 2 500,00 zł).

Obok wsparcia finansowego Gmina Tuchola oferuje również wsparcie lokalowe (bezpłatne udostępnienie pomieszczeń na spotkania, siedzibę), rzeczowe (nieodpłatne udostępnianie samochodu służbowego), merytoryczne (pomoc pracowników przy wypełnianiu formularzy czy ofert).

Gmina Tuchola stwarza również warunki do aktywnego trybu życia osób niepełnosprawnych, poprzez dofinansowanie kosztów utrzymania świetlicy Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, mieszczącej się przy ulicy Pocztowej 7d. Na ten cel przeznaczono w 2023 roku kwotę **13 000,00 zł**. W ramach otwartych konkursów ofert Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Ostoja” zorganizowało piknik oraz wycieczkę (łącznie 4 200,00 zł).

Działalność Tucholskiego Ośrodka Kultury / Stowarzyszenie „Tucholski Pegaz”:

Tucholski Ośrodek Kultury był organizatorem imprez, które skierowane były do różnych grup wiekowych. Zorganizowano: 21 koncertów, 11 wystaw, 5 konkursów, 19 wycieczek, wypoczynek zimowy dla dzieci, 22 rodzaje różnych warsztatów, 1 plener, 3 festyny, 1 plener. Od września 2023 roku przy Tucholskim Domu Kultury funkcjonuje Kino „Sokół”, które cieszy się dużym zainteresowaniem. Do końca 2023 roku odbyło się 184 seansów, na które sprzedano 9700 biletów.

Wiejski Dom Kultury w Raciążu zorganizował: 3 festyny, 11 imprez integracyjnych, 3 rodzaje warsztatów, 5 wycieczek, 10 zajęć dla dzieci.

Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tucholi:

W 2023 roku OSiR zorganizował następujące imprezy:

- Gminna Liga Kręglarska – 39 uczestników (dorośli);
- Licealiada w piłce siatkowej dziewcząt – 40 uczestników (młodzież);
- Turnieje w ramach WOŚP (kręglarski i siatkarski) – 120 uczestników (różne grupy wiekowe);
- Mistrzostwa Tucholi w tenisie stołowym – 40 uczestników (różne grupy wiekowe);
- Czwartki lekkoatletyczne dzieci do VI klasy – 110 uczestników (dzieci);
- Czwartki lekkoatletyczne szkoły podstawowe klasy VII-VIII i szkoły średnie – 15 uczestników (młodzież);
- Mistrzostwa powiatu w siatkówce dziewcząt i chłopców – 80 uczestników (dzieci, młodzież);
- Zawody wspinaczkowe – 20 uczestników (dzieci, młodzież);
- Otwarte Mistrzostwa Tucholi w kręglach – 18 uczestników (dorośli);
- Turniej Miast (kręgle) – 29 uczestników (dorośli);
- Turniej piłki siatkowej 1-2-3 – 45 uczestników (różne grupy wiekowe);
- Turniej piłki koszykowej – 15 uczestników (dorośli);
- Turniej piłki nożnej ENEA – 30 uczestników (dzieci);
- Turnieje siatkówki plażowej – 74 uczestników (różne grupy wiekowe);

- Turniej siatkówki drużyn mieszanych – 20 uczestników (dorośli);
- IX Miła Tucholska – 60 uczestników (różne grupy wiekowe);
- Turniej szachowy o Puchar Borów Tucholskich – 55 uczestników (młodzież, dorośli);
- Memoriał im. Janusza Czapiewskiego (piłka siatkowa) – 58 uczestników (dzieci, młodzież);
- Event „Gramy dla Jarka” – 300 uczestników (różne kategorie wiekowe);
- XXXIX Bieg Borowiaka – 60 uczestników (dzieci, młodzież);
- Trio Basket Tuchola – 20 uczestników (młodzież);
- XIV Bieg Św. Huberta – 583 uczestników (młodzież, dorośli);
- XIV Nordic Walking – 149 uczestników (młodzież, dorośli);
- Szachy – BASF Procom – 52 uczestników (dzieci, młodzież);
- Turniej siatkarskich Trójek z okazji Święta Niepodległości – 40 uczestników (różne grupy wiekowe);
- Sportowe Mikołaje dla Zosi – 130 uczestników (dzieci, młodzież, dorośli);
- Gala Boku – 200 uczestników (różne grupy wiekowe).

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Tucholi:

Środowiskowy Dom Samopomocy organizował różnorodne zajęcia, w których uczestniczyło łącznie 45 osób. W 2023 roku zorganizowano:

- 15 imprez sportowych, w tym: bilard, tenis stołowy, nordic walking, wycieczki rowerowe, basen w Fojutowie, kręgle, szachy, hipoterapia, udział w 3 olimpiadach, warsztaty, piłka siatkowa, strzelectwo;
- 76 imprez kulturalnych, m. in. wystawy, bale i zabawy karnawałowe, dyskoteka, maratony filmowe, grzybobranie, dzień kobiet; dzień chłopaka, wycieczki, plenery fotograficzne, karaoke, dzień pizzy i wiele innych;
- 28 imprez rekreacyjnych.

Działalność Dziennego Domu „Senior+” w Tucholi:

Podstawę funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+”, od czerwca 2022 r., stanowi statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Tucholi przyjęty Uchwałą nr XLVI/331/22 Rady Miejskiej w Tucholi z dnia 27 maja 2022 r. w sprawie nadania statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Tucholi, który znalazł się w strukturze jednostki jako ośrodek wsparcia. Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 16:00.

W 2023 roku na funkcjonowanie placówki wydatkowano kwotę **28 552,62 zł** na:

- zakup materiałów: **5 736,26 zł**;
- zakup środków żywności dla uczestników zajęć: **2 249,37 zł**;
- Zakup energii elektrycznej i centralnego ogrzewania: **20 117,53 zł**;
- Zakup usług: **449,46 zł**.

Inne działania:

Gmina Tuchola sfinansowała wyjazd uczniów klas I-III ze Szkoły Podstawowej w Legbądzie do Teatru Baj Pomorski w Toruniu na spektakl „Szewczyk Dratewka”. Na ten cel przeznaczono kwotę 2 000,00 zł (transport, bilety).

Szkoła Podstawowa w Legbądzie zorganizowała również projekt międzypokoleniowy „Czas na zdrowie”, na który gmina przeznaczyła kwotę 3 999,99 zł. W ramach projektu zrealizowano wyjazdowe warsztaty regionalne „Anioły Chełmowskiego” (gips) oraz cykliczne spotkania.

Gmina Tuchola wspiera również honorowe krwiodawstwo. W ramach obchodów Honorowego Dnia Krwiodawcy zorganizowano, we współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział w Tucholi, uroczyste obchody dnia Honorowego Krwiodawcy. Gmina sfinansowała catering, materiały niezbędne do przygotowania spotkania, medale oraz upominki dla najbardziej aktywnych krwiodawców – łączny koszt: 2 958,07 zł.

W ramach Światowego Dnia Świadomości Autyzmu gmina Tuchola zakupiła smycze dla uczestników Niebieskiego Biegu Jedynki, organizowanego przez Szkołę Podstawową nr 1 w Tucholi – 500,00 zł oraz materiały niezbędne do przeprowadzenia warsztatów – 200,00 zł.

W ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz poprawy dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży w 2023 roku zorganizowana została wymiana młodzieży z gminy Tuchola i gminy Kudowa-Zdrój. Dzieci i młodzież z gminy Tuchola wypoczywały w Kudowie-Zdroju w terminie od 26 czerwca do 3 lipca 2023 r. Natomiast dzieci i młodzież z gminy Kudowa-Zdrój przebywały na koloniach letnich w Legbądzie w dniach od 27 czerwca do 4 lipca 2023 r. Wypoczynek letni dzieci i młodzieży został zorganizowany na podstawie Porozumienia pomiędzy Gminą Tuchola i Gminą Kudowa-Zdrój. W koloniach wzięło udział 44 dzieci i młodzieży z każdej gminy, opiekę nad dziećmi sprawowało 3 opiekunów z gminy Kudowa-Zdrój i gminy Tuchola, nadzór nad sprawnym przebiegiem wypoczynku w obu gminach sprawował kierownik wypoczynku. Wymiana młodzieży z gminy Tuchola i gminy Kudowa-Zdrój została sfinansowana ze środków pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Organizacja wypoczynku letniego i zimowego stanowi jeden z celów Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tuchola na lata 2022-2025. Koszt wypoczynku wyniósł: 36.824,22 zł. Łącznie w wypoczynku wzięło udział 48 osób (44 dzieci, 3 opiekunów i 1 kierownik wypoczynku).

CEL OPERACYJNY D.

OGRANICZENIE RYZYKA ZDROWOTNEGO WYNIKAJĄCEGO Z ZAGROZEŃ FIZYCZNYCH, CHEMICZNYCH I BIOLOGICZNYCH W ŚRODOWISKU ZEWNĘTRZNYM, MIEJSCU PRACY, ZAMIESZKANIA, REKREACJI ORAZ NAUKI

Gmina Tuchola ufundowała nagrody w konkursie przyrodniczym pt. "Tabliczka ochronna dla jeży", który organizowała Szkoła Podstawowa nr 1 w Tucholi

W 2023 roku Gmina Tuchola wydatkowała kwotę **20 129,18 zł** na place zabaw. Wydatki dotyczyły usług remontowych (1 942,00 zł), przeglądów okresowych (3 335,00 zł), zakupu nowych urządzeń na place zabaw w Białowieży i Klocku (13 014,00 zł) oraz zakupu materiałów niezbędnych do naprawy zniszczonych elementów (1 838,18 zł).

W 2023 roku zakończono inwestycję budowy promenady nad jeziorem Głębocek w Tucholi. Budowa promenady przyczyniła się do rozszerzenia oferty rekreacyjnej na terenie miasta. Inwestycja cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem łącząc w swoim obrębie inne miejsca aktywnego wypoczynku, takie jak: zewnętrzna siłownia, skatepark, plażę czy boiska do piłki plażowej. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 3 388 684,25 zł.

Gmina Tuchola udzieliła 19 dotacji do wymiany pieców na kwotę **47 500,00 zł**.

Gmina Tuchola podpisała 40 umów na dofinansowanie prac związanych z demontażem, transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest (33 umowy zrealizowano). Na utylizację eternitu wydatkowano **240 871,57zł**. Zutylizowano 7 44,60 m² płyt eternitowych.

W gminie Tuchola rok 2023 ponownie obfitował w inwestycje z branży wodno-kanalizacyjnej.

W roku tym zakończono realizację trzech zadań, których start przypadał na rok 2022. Pierwszą z nich była budowa rozdzielczej sieci wodociągowej w Kiełpinie o łącznej długości 1066,8 mb. Zakończono również inwestycję związaną z budową sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej w ul. Aleksandra Janty-Pończyńskiego w Tucholi o łącznej długości 701,65 mb. Ostatnią dokończoną inwestycją, którą rozpoczęto w latach wcześniejszych były roboty budowlane w ul. Kasztanowej i ul. Na Górcie, których celem było wykonanie sieci wodociągowej o długości 307,5 mb oraz kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości 372 mb.

Inwestycją, którą rozpoczęto i równocześnie zakończono w roku 2023 była budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Słupy, gm. Tuchola – I etap. Zadanie polegało na wykonaniu tłoczni ścieków w miejscowości Słupy wraz z podłączeniem jej do biegnącego w pobliżu kolektora tłoczego oraz wykonaniem odejścia do przyłączenia w II etapie inwestycji rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej. Sieć ta planowana jest do wykonania w ramach II etapu w roku 2024. Dzięki zrealizowaniu obu etapów zadania wieś Słupy zostanie w pełni skanalizowana.

Jak co roku Gmina Tuchola wsparła również szereg drobnych inwestycji w rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Tuchola, realizowanych przez Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi.

Choć sprawozdanie dotyczy Gminy Tuchola wspomnieć należy też o inwestycji Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi Sp. z o.o., którego 100% właścicielem jest Gmina. Inwestycja rozpoczęła się pod koniec 2021 r., a zakończyła się z końcem bieżącego okresu sprawozdawczego. Chodzi o inwestycję polegającą na modernizacji oczyszczalni ścieków w Tucholi. Była to największa inwestycja na terenie gminy Tuchola w ostatnich latach. Jej celem była modernizacja oczyszczalni ścieków w Tucholi, a w szczególności uporządkowanie jej gospodarki osadowej. Obiekt ten ma znaczenie ponadgminne – poza gminą Tuchola obsługuje również gminy ościenne: Kęsowo, Cekcyn, Gostycyn, a w pewnej części nawet Koronowo.

W minionym roku realizowano 2 programy polityki zdrowotnej:

- 1) „Program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grupy szczególnego ryzyka tj. osób w wieku od 65 lat, na lata 2022-2026”;
- 2) „Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dorosłych w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim”.

Program szczepień przeciwko grypie w 2023 roku

Celem głównym programu było zmniejszenie zachorowalności na grypę i infekcje grypopodobne. Na realizację „Programu szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grupy szczególnego ryzyka tj. osób w wieku od 65 lat, na lata 2022-2026” w 2023 roku zaplanowano kwotę **31 244,00 zł** (w ramach zaplanowanej kwoty planowano zaszczepić około 428 osób), wydatkowano całą zaplanowaną kwotę. Dofinansowanie otrzymało Miejskie Centrum Lekarskie sp. z o.o., które wyłonione zostało w ramach otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez burmistrza Tucholi (jedyna oferta).

Program szczepień przeciwko pneumokokom w 2023 roku

Na realizację „Programu profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dorosłych w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim” w 2023 roku zaplanowano kwotę **22 400,00 zł**. Był to program realizowany wspólnie z samorządem województwa kujawsko-pomorskiego. W dniu 3 marca 2023 roku Gmina Tuchola podpisała umowę z ww. samorządem na realizację programu. W myśl umowy samorządy przeznaczyły na realizację programu łącznie **44 800,00 zł** (po 22 400,00 zł każda ze stron). Planowano zaszczepić w sumie 140 dorosłych osób. W dniu 11 maja 2023 roku podpisano umowę na realizację szczepień z Miejskim Centrum Lekarskim

Spółka z o.o. w Tucholi. Realizator programu został wybrany w drodze konkursu ogłoszonego przez samorząd województwa kujawsko-pomorskiego. Nie udało się jednak zaszcześcić zaplanowanej liczby osób. Z programu skorzystało łącznie 56 osób. Niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 13 440,00 zł została zwrócona.